

En el comiat de Jordi Ventura i Subirats (1932-1999)

M. CRUSAFONT I SABATER

El passat mes de gener ens deixava Jordi Ventura i Subirats. Historiador i economista, sovint es va sentir atret pels temes monetaris i, des de feia uns anys, pertanyia a la Junta de Govern de la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics. A *Acta Numismàtica* hi va publicar:

«Les regles per al còmput de la reducció de moneda a mitjans segle XVI», *Acta* 20, 1990, p. 175-178.

«Manipulacions monetàries a València a finals del segle XV», *Acta* 21-23, 1991-1993, p. 417-434.

No eren els seus únics estudis sobre la moneda, per bé que, en conjunt, no fou pas aquesta una especialitat que conreés d'una manera predominant. Els moviments d'alliberament de les petites nacions, els càtars, els valdesos, els jueus, la Inquisició i Occitània ocupen els espais més extensos de la seva copiosa bibliografia. Com a treballs històrics de tema català i d'ampli abast tenim els seus *Pere el Catòlic i Simó de Montfort* (1960) i *Alfons el Cast, el primer comte-rei* (1961). Una de les seves darreres obres ha estat *La Bíblia valenciana* (1993).

I podríem encara allargar molt més la fitxa dient que era doctor en història, professor numerari de la Facultat de Ciències Econòmiques de la Universitat de Barcelona i encara moltes altres coses, perquè Jordi Ventura era una personalitat extraordinàriament polifacètica sense que això llevés un bri de rigor en tots els seus treballs.

Però no és la fitxa, ni el currículum ni la bibliografia més o menys completa allò que voldríem glossar, perquè altres amb més informació directa la podran fer en millors condicions.

Deia Joan Oliver, el poeta Pere Quart, que quan es produeix la mort d'una persona significativa és el moment adient per fer-li justícia. Ho deia amb evident incomoditat davant l'allau d'immoderats i d'apegalosos elogis que es llancen en aquests casos sobre les figures «oficials». Però també es referia a saber apartar els petits enuigs i les petites renúncies i saber fer l'esforç de serenitat necessari per reconèixer noblement i en la seva justa mesura els valors, les aportacions i els mèrits de la persona que ens ha deixat.

Ens agradaria poder fer, ara, justícia a Jordi Ventura, però ens temem que això sigui una empresa impossible.

Vàrem gaudir de la seva amistat i vàrem intentar, en la mesura que poguérem, d'aportar-li horitzons serens i positius. Ell se n'adonà i ens ho agrai. Naturalment, no per això quedem tranquils i satisfets. La potencialitat malversada, que un país petit com el nostre no es pot de cap manera permetre, és una denúncia que clama.

Potser cal esperar, com deia el nostre amic, que el llorer un dia torni a florir a banda i banda de la serralada pirinenca. Amb la mateixa esperança desesperança caldrà esperar que algú, algun dia, dreci la veritable història d'un estudiós que era també, i encara més, un lluitador per la veritat i la llibertat.